קלם א מיי פ״ח מהלי אבל הלכה ג סמג

עשין דרכנו ב טוש"ע י"ד

טי סמג שם טוש"ע

ל) שמחות פ"ט, ב) הוריותיב:, ג) [לקמן כו. ע"ש סנהדרין ס. ע"ש ול"ע], ד) [לקמן כו:], ד) [גיי הערוך בערך אסיתא לרב נחמו בר אמיז. ו) עי׳ מרכז״א ולחי הנראה יש כאו ערבובי דברים וכל"ל הדור שעמו ואין ראוי לחלה כבוד לו כדי שלא יחלנו אחרים נד פלי שנח יחונה מתני עלה ואם אין ראוי לחלוץ אף על ואם אין ראוי נעובו אביו ואמו לא יחלון ומעשה יהדוחר יבחר. העתה מחילופי גרסאות. ושם בנדרים פריך הש"ם לסור אסור ל"ל וכ"כ תוספות בכורות לא: ד"ה מ״כ וכו׳ דבנדרים פריך בדברי תום׳ נפל טעות ומ״ם כגון בפ"ק דנדרים גבי אסור אסור שייך לעיל קודם וטובא איכא וכו' ודע עוד דגם בית כור וכו׳ לריך תיקון בזה כי בב"ב קד. שואל הש"ם

תורה אור השלם 1. וַיַּחֲוֵק דְּוִד בִּבְגָדְיו וִיקְרֶעֵם וְגָם כָּל הָאֲנָשִׁים אשר אתו:

2. וָאֱלִישָׁע רֹאֶה וְהוּא מְצַעֵק אָבִי אָבִי רֶכֶב יִשְׂרָאֵל וּפְרָשָׁיו וְלֹא רָאָהוּ עוֹד וַיִּחְזֵק בִּבְגָדִיו ויקרעם לשנים קרעים:

מוסף רש"י שוללתו והאשה לאלתר. אפילו מוך שבעה (לקמן כו:).

רבינו חנגאל (המשך) לשנים, ואין אחיזה פחותה מטפח. אבל על אביו ועל אמו קורע עד שמגלה את לבו, ואפילו לבוש מאה חלוקים קורע את כולן. . ומבדיל קמי שפה. דבעינז קרע הנראה לשנים קרעינ כדכתיב ויקרעם לשנים קרעים. ואפיקרסותו אינה ועל אמה, קורעת חלוקה התחתון ומחזרת הקרע י ו וחוזרת וקורעת על אביו ועל אמו בכלי כגון סכין וכיוצא בו אלא אלא מבחוץ. ואינו מאחה זהו איחוי העשוי כאריג. אבל על שאר מתים אינו קורע אלא העליון. ואם אינו רוצה להבדיל קמי שפה אינו מבדיל. ושולל קורעת ושוללתו לאלתר מפני כבודה. ואם רוצה לקרוע בכלי קורע. על אביו ועל אמו וכן לנשיא. נשיאה שכיב, אמר ליה רב חסדא לרב

שעמו שבקש לחלוץ גם הוא: אלא למ"ד גדול הדור שעמו ר' יעקב. ורבי הוה אבל: עד שיגערו בו חבריו. שכבר גידל פרע יותר מדאי: אמר רבה. הא דתניא נכנס לבית המשתה לאחר ל' יום: לשמחת

מריעות. סעודה שעושין ריעים ואהובים זה עם זה ולא הוי שמחה כל כך אבל סעודה דשמחה כגון דנישוחין לח: הח בחריסוסח הח בפורענותה. אריסא היינו שמתחיל אחד מהן לעשות סעודה ומלוה לכולם כדי שיעשו גם הם נמי כך לאותה סעודה אינו נכנס עד לאחר שלשים יום אבל בפורענותא שמשלם להם סעודות שנעשו לו יכנס לאלתר שאי אפשר לו שלא לשלם: ואפיקרסותו. שעל ראשו אינה מעכבת כלומר אינו לריך לקורעה: אחד איש ואחד אשה. חייבין לקרוע: האשה. שמת אביה או אמה קורעת חלוק התחתון משום לניעות: ומחורת. הקרע לאחוריה: וחוזרת והורעת העליוו. והתחתון מכסה לבה: רלה מבדיל קמי שפה. שאינו בשפה שלפני הלואר אלא קמי שפה שלפני השפה שלפני הלואר שאינה קרועה וקורע תחתיה כדי שיהיה נראה הקרע: רלה אינו מבדיל. אלא קורע של בית הלואר אע"ג דאינו נראה הקרע דהכל בית הלוחר הוח: על חביו ועל חמו מבדיל. קמי שפה כדי שיהא נראה הקרע: קרע של חיפלה. כלומר לא יצא ידי קריעה לפי דנראה דבית לואר הוא הכל: ויקרעם לשנים. אין קורעין אלא שנראה כשנים מבדיל קמי שפה ונראה בית הצואר קרע אחר: שולל. באשטיר"י: מאחה. קנט"ר תופר כדרכו: קורע בכלי. סכין כדי שלא יפסיד הבגד: קורע מבפנים. תחת המקטורן שלו שחינו קורע מחוץ לעיני הכל: וכן לנשיה. קורע מבחוץ: לא הושוו. רבו ואב ב"ד ונשיא וכל הנך דתני במתניתא לאביו ולאמו: אלא לאיחוי. שאין מתאחים לעולם אבל לא הושוו לאביו ולאמו לקרוע מבחוץ להאי לא הושוו דעל אביו קורע מבחוץ ועל כולן אינו קורע מבחוץ: כפי אסיסא. הפוך המכתשת ועמוד עליה וקרע כדי שיראוך כל העם כשתקרע: הכם. ממונה על העיר שמבקשים ממנו הוראה: חולץ. כתף מימין: בית מדרשו בטלין. אותן שרגילין ללמוד תורה מפיו:

בארול הדור. אין זה מעשה לפתור דהא דנמנע ולא רלה הולך. כמיפו: ונמנע. האבל ולא חלך משום כבוד גדול הדור חלץ זהו מפני גדול ^{ו)} הדור שעמו ובמס' שמחות (פ"ט) קתני עלה ואין ראוי לחלק כבוד לו והאחרים הראויין לחלוץ אף על אביו ועל אמו ואם אינן ראויין אינו חולך כדי שלא יחלצו אחרים

ממעט על אביו ועל אמו ממעט "על כל המתים כולן רצה חולץ רצה אינו חולץ על

אביו ועל אמו חולץ ומעשה בגדול הדור אחד

שמת אביו וביקש לחלוץ וביקש גדול הדור אחר שעמו לחלוץ ונמנע ולא חלץ אמר אביי גדול הדור רבי גדול הדור שעמו ר'

יעקב בר אחא ואיכא דאמרי גדול הדור ר'

יעקב בר אחא גדול הדור שעמו רבי בשלמא

למ"ד גדול הדור שעמו רבי היינו דנמנע ולא

חלץ אלא למ"ד רבי יעקב בר אחא אמאי

נמגע ולא חלץ רשב"ג נשיא הוה יוכולי עלמא מיחייבי למיחלץ קשיא 6 י על כל

המתים כולן מסתפר לאחר ל' יום על אביו

ועל אמו עד שיגערו בו חבריו דעל כל

המתים כולן נכנם לבית השמחה לאחר

ל' יום על אביו ועל אמו לאחר י"ב חדש אמר

רבה בר בר חנה ולשמחת מריעות מיתיבי

ולשמחה ולמריעות ל' יום קשיא אמימר

מתני הכי אמר רבה בר בר חנה הולשמחת

מריטות מותר ליכנם לאלתר והא תניא

לשמחה שלשים ולמריעות שלשים ל"ק י הא

באריסותא הא בפורענותא יעל כל המתים

כולן קורע מפח על אביו ועל אמו עד שיגלה

את לבו א"ר אבהו מאי קרא יויחזק דוד

בבגדיו ויקרעם ואין אחיזה פחות מטפח יי על

כל המתים כולן אפילו לבוש עשרה חלוקין

אינו קורע אלא עליון על אביו ועל אמו

קורע את כולן יואפיקרסותו אינה מעכבת

אחד האיש ואחד אשה ר"ש בן אלעזר אומר

י האשה קורעת את התחתון ומחזירתו

לאחוריה וחוזרת וקורעת את העליון י בעל

כל המתים כולן רצה מבדיל קמי שפה שלו

רצה אינו מבדיל על אביו ועל אמו מבדיל

רבי יהודה אומר לכל קריעה שאינו מבדיל

קמי שפה שלו אינו אלא קרע של תיפלות אמר רבי אבהו מ"מ דר' יהודה דכתיב

2 ויחזק בבגדיו ויקרעם לשנים קרעים

ממשמע שנאמר ויקרעם איני יודע שהן ⁰

בדרום היושבין בדרום יושבין בצפון " נשיא שמת בתי מדרשות כולן במילין ובני הכנסת נכנסין לבית הכנסת

ומעשה בר' יעקב כו': עד שיגערו בו חביריו. נראה דרגל אינו מבטל דבר זה מדאמרינן בירושלמי רבי שמואל בר אבדיתי דתנה תלתין יותין קתי מועדא שאיל לרבי מנא א"ל כל דבר שהוא תלוי בז' ול' הרגל מפסיק ברם הכא עד שישלח פרע ויגערו בו חביריו ויאמרו לו לא מעמנו ובשמחה נמי אשכחנא הכא י"ב חדש ואין רגל מבטל ויש ספרים שכתוב בהן או יגערו בו חביריו בירושלמי ונרחה שהוא טעות סופרים כי אם כמו שכתבתי עד שישלח פרע ויגערו בו: וֹלשמחת מריעות. פירש בקונטרס סעודות שעושים ריעים ואהובים זה לזה וכ"נ

דדוקה לשמחת מריעות מותר לחחר ל' יום אבל שמחת חתו אסור אפילו לאחר ל' יום. והא חניא לשמחה ל' ולמריעות ל' וה"נ פריך בריש פ"ק דבבא מליעא (דף ב.) והא זה ווה קתני וכן בפ"ק דסנהדרין (דף ח.) גבי זימון בג' וברכת המזון בג' וטובא איכא ויש מקומות שאינו שואל כגון בפ"ק דנדרים (דף ד:) 1) גבי אסור אסור ובפרק גיד הנשה (חולין דף נח. ושם) גבי אסורות אסורות ובפרק בית כור (ב"ב דף קד.) גבי בית כור אני מוכר לך כבית כור וי"מ ולשמחת מריעות מותר ליכנס לאלתר ואנן בסעודת חתן איירינן הא דאמרינן בירושלמי ובמסכת שמחות (פ"ט) אם היה סעודה של מצוה מותר לא ידענא מהו קורא סעודת מלוה להתיר באבל אם דוקא סעודת קידוש ר"ח פירש הר"ח בשם רבינו שמשון דלסעודת ברית מילה מותר ליכנס דלא חשיבא שמחה כדאמרינן בפ"ק דכתובות (דף ח.) דלא מברכינן בה שהשמחה במעונו משום דטרידי וליכא שמחה ולהר"א לא היה פשוט דגרע משמחת מריעות וגם פירש דחקור לחכול חפי׳ עם המשמשין ואין לחלק בין סעודת המשמשין לסעודה עלמה ופסק דכניסה בלא אכילה שרי דאין שמחה בלא אכילה ושתיה ובתוספות הרב פוסק כלישנא

דאמימר דמיקל טפי: אחד האיש ואחר האשה.ונמוס׳ הרב פוסק כר"ש בן אלעור דהלכה כדברי המיקל ולא ידענא מאי קאמר דלקמן (דף כו:) אמרינן אבילות לחוד וקריעה לחוד:

לשנים אלא שנראין קרועים כשנים ° על כל המתים כולן שולל לאחר שבעה ומאחה לאחר שלשים על אביו ועל אמו שולל לאחר ל' ואינו מאחה לעולם ^{די נ} והאשה שוללתו לאלתר מפני כבודה כי אתא רבין א"ר יוחגן פעל כל המתים רצה קורע ביד רצה קורע בכלי על אביו ועל אמו ביד וא"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן לעל כל המתים כולן מבפנים על אביו ולאמו אלא לאיחוי בלבד מאי לאו אפילו לנשיא לא לבר מנשיא נשיאה שכיב א"ל רב חסדא ס (לרב חגן בר רבא) כפי אסיתא וקום עלה ואחוי

ועל אמו קורע מבחוץ אמר רב חסדא יוכן לנשיא מיתיבי לא הושוו לאביו קריעה לעלמא צעל חכם חולץ מימין על אב ב"ד משמאל על נשיא מכאן ומכאן ת"ר קחכם שמת בית מדרשו במל י אב ב"ד שמת כל בתי מדרשות שבעירו במילין ונכנסין לביהכ"נ ומשנין את מקומן היושבין בצפון יושבין

חנן, כפי אסיתא וקום עליה ואחוי קריעה לעמא. על חכם חולץ מימין. על אב בית דין משמאל. על נשיא מיכן ומיכן. פירוש חליצת כתף. ת״ר חכם שמת מדרשו בטל. אב בית דין שמת כל מדרשות שבעירו בטילין, ובני הכנסת נכנסין ומשנין את מקומן היושבין בצפון יושבין בדרום בדרום יושבין בצפון. נשיא שמת כל בתי מדרשות בטילין, ונכנסין לכנסת

השנה שהוה יו להחומה. לאחר שלשים יום, על אביר ועל אמו מגדל שער עד שיגערו בו חביריו. על כל המתים נכנס לבית המשתה לאחר שלשים יום. ואוקמה אמימר במשתה שמחת מריעות בפורענא לאלתר. אבל בארישתא, כלומר הוא אינו פורע אלא מתחיל הוא, אחר שלשים יום. אבל על אביו ועל אמו אינו נכנס עד שנים עשר חודש. על כל המתים הורע טפח. שנאמר ויחזק בבגדיו ויקרעם

קמא ג מיי הלכה ג סמג שם ל: קמב דהו מיי׳ שם טוש"ע שם סימן שלא סעיף כמג ז ח ט מיי׳ שח ח״ח הלכה ב ג סמג שם מוש"ע שם סי שת סעיף קמד י טוש"ע שם סעיף כמה ב מייי שם מוש"נו שם סעיף יב: קמו ל טוש"ע שם הלכה א מוש"ע שם הלכה ב ג טוש"ע שם סעיף יד: קמם ע מיי שם טוש"ע שם סעיף יג: קב פ צ מיי׳ שם פ״ט הלכה ב [יא] יד טו מוש"ע שם סעיף יו: קנא ק ר ש מיי שם הלי [יא] יד טו טוש"ע שם סיי שדמ סעיף יח:

לעזי רש"י

באשטיר"י [בשטי"ר]. להכליב. **הנט"ר**

רבינו חננאל

אבל על אביו ועל אמו אבל על אביו ועל אמו חייב למעט. פי׳ בשאר מתים אינו ממעט, על אביו ועל אמו ממעט בעסקו, ואפילו שהוא בעסקו, ואפילו שהוא על ידי אחרים. ירושלמי מרבה בעסקי אביו ואמו. משמע בתכריכין והספדו. על כל המתים רצה חולץ, . פי׳ חליצת כתף. מוציא כתיפו חלוצה מן החלוק. אביו ובא לחלוץ, ובקש גדול הדור (עצמו) [שעמו] לחלוץ ולא חלץ. ואסיקנא גדול הדור שמת ואביח גודי הווו שמוז (אבין) הוא ר' יעקב בר אחא, ובקש רבינו הקדוש הוא גדול הדור שעמו. לחלוץ עמו מפני כבודו, ונמנע ר' יעקב ולא חלץ. אבל במיתת רבן שמעון בן במיומר דבן שמפון בן גמליאל אבי רבינו הקדוש, כולי עלמא חייבין לחלוץ, דנשיא הוא. קיימא לן היכא דחל שמיני של אביו ושל אמו להיות בשבת ערב הרגל. מגלח ואפילו עוב הוגל, מגלה האפילה ביום שישי בערב שבת. דלענין כבוד יום טוב לא שנא אב ואם לא שנא המתים מותר לו להסתפר